

TRGOVSKI LJUBLJANA

Časopis za trgovino, industrijo in

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS:
45 D, mesečno 15 D; za ir

za pol leta 90 D, za četrletno
360 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VI.

LJUBLJANA, dne 11. avgusta 1923.

ŠTEV. 93.

Mussolinijeve gospodarske reforme.

V članku »O devizah« smo govorili tudi o liri in smo rekli, da se bomo v posebnem članku pečali z gospodarskimi reformami Mussolinija. Oktobra lanskega leta se je bil polastil vlade in ves svet je pričakoval, kaj bo ta izredni mož začel.

Za Italijo je načelno odklonil vsak kredit v inozemstvu in je bila njegova vroča želja ta, da bi se izpolnile stare besede: Italija farà da se — Italija bo sama opravila. 16. novembra je razvil svoj vladni program: varčnost, red in delo! Kakor hitro se je iznebil parlamentarnega dela, je šel na svoje gospodarsko delo; o tem delu je poročal začetkom letošnjega februarja državni podtajnik Acerbo v mestu Teramo-Abruzi.

Hoteč pregledati obilico radikalnih reform na vseh mogočih poljih kulturnega in gospodarskega življenja, moramo reforme razčleniti. Glede hitrosti izvedbe se je izrazil povodom nekega sestanka delavcev avtomobilne in motorne industrije Mussolini takole: »Moja vlada je vlada hitrega dela. Čas ne dopušča počasnosti in samovoljnosti. Vsakdo mora svoje delo pospešiti. Čas, ko so javni funkcionarji bili zaspani, je minul«. Dotodaj ločeno finančno in zakladno ministrstvo je združil Mussolini v eno samo kar potem kratkega telegrama. Kako bi bilo naše uradništvo veselo take hitrosti!

Novi finančni minister je imel isto težko nalogo, ki so jo imeli vsi finančni ministri na vojski udeleženi držav: izpeljati finančno reformo v deželi, koje gospodarska moč je vsled vojske zelo trpela. Recept finančne ozdravitve je pač povsod isti: zvišanje prejemkov, omejitev izdatkov. Tudi težkoče pri tem ozdravljenju so povsod iste. Velikanske gospodarske izgube kot posledice vsake vojske tudi vojna odškodnina ne more tako hitro popraviti, kakor bi to rada imela nepotrpežljivost v premaganih in še bolj v zmagovalnih deželah. Zato je razlika v računski nalogi, ki jo imajo rešiti zmagovalne in premagane države, le majhna. Zato tudi velika podobnost v razvoju finančne politike dveh takih držav; tudi hitrost ni dosti različna. Samo metode so različne. Dočim v premagani državi navadno tujci rešujejo, kar se rešiti da, seveda v lastnem interesu, združi v zmagovalni državi kaka močna osebnost vso življensko voljo naroda v enem samem žarišču, od katerega izhaja potem novo življenje.

Znižanje državnih izdatkov se je izvršilo v Italiji tako kakor povsod drugod; nagajal je predvsem birokratizem. Morebiti je v tem oziru poročilo Mussolinijevega tajnika malo pristransko in prikrojeno fašizmu v dobro, vendar je pa značilno tole dejstvo: za proučevanje znižanja uradništva je poslovalo 40 komisij štiri mesece brez vsakega uspeha. Mussolini jih je kratkoma razpustil in je bil potem tekoma par tednov izgotovljen zakon o znižanju števila uradništva, glavne določbe pravijo, da se upokojijo vsi uradniki, ki imajo nad štiridesetletno službo, ali ki so nad 65 let stari, uradniki pod 15 službenimi leti se pa odpustijo proti odpravnini. Seveda je ta odredba zelo radikalna in težko, da bi držala.

Najtežja obremenitev v Italiji so pa železnice. Pri reorganizaciji niso

bili merodajni samo finančni vidiki, temveč tudi strankarskopolični. — Število železničarjev se je z uvedbo osemurnega delavnika izredno zvišalo, z njim vred pa seveda tudi število pri železnicah zaposlenih delavcev. Od 150.000 se je zvišalo število železničarjev na 225.000. — Mussolini je napovedal, da bo izvršil redukcijo na 190.000 in sicer tako, ali je bil kak uradnik nastavljen pred izbruhom vojne ali po njem; s tem je hotel zadeti one, ki so se potem železnice hoteli odtegniti vojaški aktivni službi, in je hotel pomagati udeležencem vojske; obenem so strogo preiskali in disciplinirali vse one, ki so s štrajkom motili železniško službo. Deficit železnice so znižali tudi z odpravo davkov, regulacijo tarif, omejitev prvih kart itd. Splošno so se držali načela, naj ima prosti gospodarski razvoj kolikor mogoče velik razmah.

Ta tendenca se je pokazala tudi v raznih odredbah glede industrije; v nasprotju s prej običajno obremenitvijo industrije z neznosnimi davki se je izrekel Mussolinijev kabinet za najdalekosežnejšo podpiranje investicijskega kapitala in za opogum za naložitev v produktivnih podjetjih. Investicijski kapital, posebno še inozemski, so hoteli podpreti z obširno oprostitvijo gospodarskega obrata od vsakega vplivanja birokracije in od prevelike fiskalne obremenitve. To je glavni znak Mussolinijeve finančne politike. Pač pa ima ta umik države od vsake soudeležbe na privatnem gospodarstvu tudi neprijetne posledice, tako posebno v odveti podpor posameznim plovitbenim družbam, iz kojega prihranka računa država, da bo dobila na leto 72 milijonov lir. Pač pa hoče vlada podeliti obširne carinske olajšave za ladjedelni material v povzdigo ladjedelstva. V isto kategorijo spadajo tudi olajšave pri gradnji novih stavb; sploh se Mussolini za povzdigo zidanja prav zelo zanima in se pri tem tudi ni ustrašil jako nepopularnega sredstva, da je namreč odpravil zakon o zaščiti najemnikov. Seveda je s tem zadel najširše sloje, a je bil previden; poučil je oblasti, kako naj delajo, in so se posestniki in najemniki pobotali poprečno na 50 do 150% višjo najemnino. Torej približno isto, kakor pri nas.

Nekatere odredbe v svrhu razbremenitve proračuna se nam zdijo iz socialnopolitičnega vidika osupljive, tako na primer odprava drž. prispevkov k zavarovalnici proti brezposelnosti; dajo se pa razlagati z načelom vlade, da se ne vmešava v privatne zadeve. Mussolini je rekel na nekem shodu 7. decembra: »Jaz nisem sovražnik delovnega ljudstva, jaz sem samo sovražnik onih ljudi, ki hočejo proletarijat zapeljati in ga pahnuti v prepad. Tri so osnovne točke mojega vladnega programa: Prva je narod; ta obstoji kot neomajna resničnost. Druga je produkcija, ki je koristna ne samo kapitalistu, temveč tudi delavcu; če produkcija zastane, kapitalist sicer nima dobička, delavec pa tudi ne plače. Tretja točka je pa zaščita upravičenih koristi onih slojev, ki delajo.« Pri splošni amnestiji o lanskem božiču pa Mussolini ni pokazal bogve kake velikodušnosti nasproti svojim premaganim političnim nasprotnikom. In kakor za-

smeh na vse to, kar je delavcem govoril, se nam zdi pritegnitev delavskih plač v dohodarino.

Čuden pa je ta Mussolini. Kajti na drugi strani je ena prvih njegovih skrbi ta, da zniža cene živilom in tako pomaga širokim slojem, to pa z velepotezno trgovsko politiko. — Tako je na primer izredno visoko carino na moko znižal od 11.20 lir na 1.50, s tem silno pocenil kruh in obenem dvignil domačo mlinarsko

industrijo. Enako je znižal tudi carino na sladkor.

Splošno lahko rečemo, da se drži Mussolini programa nevlkanja v privatno gospodarstvo in da gre preko tega programa samo tam, kjer gre za občni blagor. Ustreči vsem seveda ne more in tudi ne bo. Vsekakor je njegov program in izpeljava načrtov nekaj prav zanimivega, posebno še za narodnega gospodarja.

Nova smer rumunske finančne politike.

V današnjih razdrapanih razmerah, ko so vse evropske finance v takih težavah, se borijo države z velikimi sitnostmi. S posebno velikimi še Rumunija. Njene finance so prišle pravtako v nered, kakor finance vseh vojskujočih se držav, in povojna doba je bila za Rumunijo doba skrajno težkih nalog. Že itak zelo narasli obtok denarja se je moral še pomnožiti, da je združil štiri vrste denarja, ki so krožile v novo ustvarjeni Veliki Rumuniji: ogrska krona, avstrijska krona, ruski rubelj in pa domači lej. Vrhu tega so morali zamenjati tudi bankovce, ki jih je bila izdala nemška posadna armada in ki jih je bilo za več kot dve milijardi lejev. Na srečo so v Rumuniji že kmalu spoznali, da na gospodarstvo ne vpliva dobro niti inflacija niti deflacija; potem, ko so bili zamenjali tuje bankovce, je bil prvi korak k ozdravljenju financ konec tiskanja bankovcev, princip, ki se ga še sedaj strogo držijo in se mu kljub večkratnim izkušnjam ne odrečejo.

Drugi korak je pa napravila vlada prav v zadnjem času; dve nalogi sta čakali rešitve: izenačenje načina obdavčenja in pa kritje državnih potrebščin z novimi dobičkanosnimi davki. Dosedaj so bili sistemi obdavčenja v na novo priklopljenih deželah isti, kakor v nekdanji Avstriji, Ogrski in Rusiji; pritožb je bilo dosti. Žeja po ureditvi tega vprašanja je bila splošna, vsak del se je pritoževal, da je bolj obdavčen kakor drugi. Drugo vprašanje je bilo pa morebiti še važnejše.

Nova davčna postava združuje obe vprašanji. Vsebuje šest temeljnih davkov, ki obremenjujejo dohodke zemlje, hiš, premičnega premoženja, trgovine in obrti, stalne plače in pa dohodke prostih poklicev. Da varujejo princip progresivnosti ali postopnosti, so napravili še poseben davek na skupni dohodek vsake obdavčene osebe; za-

četkoma je zelo majhen, pri višjih dohodstvenih stopnjah pa zelo hitro raste. Mnogo so razmislili vprašanje premoženjskega davka. Vlada je ta davek odločno zavrnila in ga je označila kot zadnji pomoček, opravičen samo v morebitni skrajni sili. Odprto so pa pustili vprašanje neposrednih davkov.

Splošno so sicer priznali, da stari ne odgovarja več zahtevam časa in da bi se morali dohodki države na pameten način zvišati, vendar so pa izpodbijali tudi novo postavbo. Marsikaka določba je bila predmet ljutih bojev, kar pa ne krati vrednosti nove postavbe. Saj izzovejo ravno davčni predlogi zmeraj hudo kritiko in davkoplačevalci vseh kategorij so zmeraj nezadovoljni zmeraj očistamo drugim, da premalo plačajo.

Kar se tiče učinka, bo treba še počakati, če se bodo prerokovanja finančnega ministra izkazala kot prava. V parlamentarnih debatah se je večkrat zelo optimistično izrazil in državni izdatki letošnjega leta so po njegovem zatrdilu čisto kriti, vključno obresti državnega dolga. Že to je brez dvoma velik uspeh. A vse težkoče s tem niso odpravljene. Vsem zahtevam pa z reformo niso mogli ugoditi in marsikatera naloga čaka še na rešitev. Tako niso popolnoma upoštevali zahteve vsakega državnega gospodarstva, da se morajo ravnati dohodki po potrebah, temveč so imeli na vidiku le kolikor mogoče visok donos davkov in temu primerno znižanje izdatkov.

Zato se more držati ta način samo začasno. Če hočejo zboljšati državni upravni aparat, bo treba še dosti več; zlasti nujne so zahteve poštne in železniške uprave. Morda bodo potrebna sredstva za to dvojce dobili s posojili; upanje je.

Iz vsega vidimo, da bodo morali davčni sistem kmalu spet dodelati. Temelj je pa položen in na njem bo treba zidati naprej.

Premoženje družb z mirovnim kapitalom.

Na Nemškem so preiskali zaključke dividend onih družb, ki delajo s čistim zlatim mirovnim kapitalom. Pregledali so vsa leta od 1914 do 1922, in ta pregled nam omogoča primerjanje med zaključki dividend nemških akcijskih družb pred vojno in po njej. Enaki kakor pri družbah s čistim zlatim kapitalom, so povprečni gospodarski zaključki tudi pri onih družbah, ki so zvišale glavnico. Morebiti so imele one družbe, ki so lahko se odrekle zvišanju glavnice in so dobile obratna sredstva iz obrata samega, celo bolj ugodne finančne zaključke. Upoštevali so pri preiskavi 95 družb za leta 1914—1917, 93 za 1918 in 1919, 89 za 1920, 79 za 1921 in 55 za 1922. Veliko zmanjša-

nje leta 1922 upoštevanih družb rezultira iz tega, ker avtor ni mogel dobiti v pravem času vseh, za primerjanje potrebnih podatkov. Natančnost je pa ista kakor za prejšnja leta.

Podali bomo majhno tabelico in ta je zaradi svoje sestave prav poučna. Bi morala biti zgled za nas, kako bi morali v enakih slučajih delati.

Avtor pravi: Sledeča tabela kaže najprvo povprečno dividendo v papirnih markah, ki se izkaže kot aritmetični prevez iz dividend upoštevanih akcijskih vrednot. To dividendo smo po povprečnem stanju dolarja v odnosnih letih preračunili v dividendo v zlatih markah.

Leto:	1914	1915	1916	1917	1918	1919	1920	1921	1922
Število družb	95	95	95	95	93	93	89	79	55
Povprečna dividenda v papirnih markah	5,705	5,857	7,023	8,299	7,464	7,845	13,801	14,668	123,5
Povprečno stanje dolarja	4,20	4,90	5,50	5,50	7,20	18,—	63,—	104,—	1886,—
Dividenda v zlatih markah	5,705	5,019	5,361	6,665	5,68	1,823	0,92	0,59	0,275

V končnem zaključku nam kaže tabela, da je zlati dohodek akcijskih družb z mirovnim kapitalom, v kolikor se kaže v obliki dividend, izredno padel; od 1914 do 1919 na 32%, 1914 do 1920 na 16%, 1914 do 1921 na 10% in slednjič leta 1922 na 4,8%; če sem dobil leta 1914 100 zlatih mark dividend, sem jih dobil l. 1919 32, 1920 16, 1921 10, 1922 pa nihi ne 5. V tem smislu lahko imenujemo Nemčijo deželo najnižjega obrestovanja na svetu, in to je ugotovila tudi mednarodna finančna konferenca v Bruslju.

Ta slika je v toliko poučna, ker so upoštevane družbe izplačevale

akcionarjem dohodke izključno le v obliki dividend. O resničnih dohodkih nam ta statistika ne pove vsega; misliti si pa moramo, da realni dohodki niso tako padli kako rnam kaže gornja tabela o izplačevanju dividend. Iz tega sklepamo, da so bili akcionarji prikrajšani in da se je s tem okrepila notranja glavnična moč onih akcijskih podjetij. To prikrajšanje, ki gre čez opravičeno izmero, ima svojo dobro, pa tudi slabo stran. Dobro, ker se notranja moč podjetij poveča; slabo, ker bodo akcionarji napram tako nizko obrestujočim družbam postali nezaupljivi.

Inozemska trgovina Rusije.

Vzlic politično neugodni konstelaciji je vendarle opažati, da se med Rusijo in ostalimi državami vpostavlja vedno živahnejši trgovski stiki. Po eksportnem in importnem terenu Rusije prav pridno tipljejo i Angleži, i Francozi, vidimo, kako se trudi Italija, da bi dobila trgovskih tal v črnomoških provincah, znano je, v kako tesnih trgovskih stikih z Rusijo je Nemčija, koje gospodarski vpliv zadobiva v sovjetski Rusiji, vedno močnejše korenine. Od slovanskih držav išče posebno živahne trgovske vezi z Rusijo Češkoslovaška, dočim stoji naša država za enkrat žal popolnoma v ozadiju.

Seveda je sovjetska vlada zelo previdna in nezaupna napram inozemskemu kapitalu in je trgovino z inozemstvom držala doslej kot svoj monopol v rokah državnih inštitucij, odnosno združenih organizacij, v kolikor je bila v drugih rokah, pa jo je strogo kontrolirala. Prvotno je imel pravico nastopati na zunanjih trgih le urad za zunanjo trgovino. Ščasoma pa so dobile to pravico tudi druge državne inštitucije, kakor tudi zveze in zadruge, državna banka in mešane družbe (s tujim in ruskim kapitalom). Lansko jesen je neka naredba uvedla posebna dovoljenja za uvoz in izvoz, katere je izdajal ljudski komisariat za zunanjo trgovino, v provinci so to vršili njegovi organi, v inozemstvu pa trgovska zastopstva Rusije. Najvažnejši uvozni in izvozni artikli so bili kontingentirani. Izvozna odnosno uvozna dovoljenja v mejah kontingenta so dobile v prvi vrsti državne inštitucije in zadruge, ki so imele pravico, da nastopajo samostojno na inozemskih trgih. Zasebniki pa so prišli na vrsto le v zelo mali meri

in le izjemoma, če je šlo za namenjane ali lastnike produkcijskih podjetij in za blago, potrebno za vzdrževanje le-teh, odnosno če je šlo za tako blago, kojega izvoz je hotela država posebno pospeševati.

V svrhu olajšanja in pospešenja izdaje izvoznih in uvoznih dovoljenj je vpeljala sovjetska vlada letošnje pomlad sistem certifikatov. Tudi po tej naredbi so deležne izvoznih in uvoznih dovoljenj v največji meri le državnih organizacij. Na eksportu je zavzemala v zadnjem času prvo mesto centralna Rusija, za njo pa so prišle severozahodne, južnovzhodne province in Ukrajina.

Zanimivo je, kako je urejeno sodelovanje inozemskega kapitala na ruskem importu in eksportu. Ruska vlada izdaja koncesije za ustanovitve takozvanih mešanih družb, pri katerih prevzame ona sama polovico temeljnega kapitala. Zaeno uvrednoti trgovsko koncesijo in druge privilegije, katere je podelila družbi na ta način, da si pusti izdati od inozemskega sindikata velik del n. pr. četrtino akcij zastoj, ostali prevzeti del pa plača z dividendami, ki odpadejo nanjo v teku nekaterih let, odnosno pokrije po preteku gotove dobe ves preostanek. Razen tega si izgovori razne pogodnosti pri dividendi in prednost odkupa importiranega pa tudi eksportiranega blaga. Uprava takih mešanih družb sestoji običajno iz polovice članov, ki jih imenuje sovjetska vlada, ostala polovica je prepuščena izberi sindikata. Dočim dobi ta tudi ravnateljsko mesto, je predsednik uprave zastopnik vlade. S tem je garantirana pariteta. Seveda je deležna taka družba pri importu in eksportu mnogih ugodnosti in ji je

lastnina obvarovana pred rekvizicijami, izvzemši v zakonito določenih primerih (n. pr. v času vojne).

Inozemstvo gleda te vrste družbe sicer skeptično, vendar pa se jih vedno bolj oprijemlje, ker nudijo v

danih razmerah vsaj delno možnost udejstvovanja tujega kapitala v ruskem gospodarstvu in zunanji trgovini, obenem pa tvorijo podlago za orientacijo in ustaljenje za urejeno bodočnost.

M. Savič:

Naša industrija in obrti.

(Nadaljevanje.)

Pod takimi razmerami je z visokimi pečmi težko obratovati, ker se jo mora 5 dni kuriti predno se jo segreje, potem se ji šele lahko da apnenca in ko se apnenec izžge, je treba zopet apno razposlati. Radi odprtih vagonov se jim je pokvarilo 1920 leta 24 vagonov apna, ki se je vsled dolgih transportov ugasilo. 2. V Očuri se nahaja visoka peč, ki je v stanju dnevno 1 vagon apna sežgati. Zaposluje, kadar je v obratu, 28 do 30 delavcev. Od leta 1919, ko je bila peč dovršena, je bilo žganih vsega skupaj 30 vagonov. Vse to radi pomanjkanja železniških voz.

V Osjeku se nahaja apnenica Franja Schneidera, ki je dovažal poprej apnenec iz Berementa in Nagy Haršany in Vilany-a. Sedaj pa je našel apnenec v občini Velika pri Požegi.

Na Hrvaško in Slavonijo se je uvažalo mnogo apna iz Slovenije in iz Baranje, posebno iz Berementa, ki se poleg naštetih apnenic tudi izdeluje apno na poljskih pečeh, posebno v Liki, Krbavi, Gorskem Koturu itd.

V Celju se nahaja »Apnenik Celje, družba z o. z.« v Zagredu pri Celju. Izdeluje letno okrog 400 vagonov apna ter prodaja celo svojo produkcijo tovarni za dušik d. d. v Rušah pri Mariboru. Za produkcijo ima na razpolago 2 poljski peči in 1 visoko peč. Zaposluje 40 delavcev. Premog dobiva iz Velenja (lignit).

V Zagorju na Savi imajo: 1. A. Birola, apnenice z dvema visokimi pečmi in dnevno produkcijo 2 do 5 vagonov. Delavcev ima 50 do 55 in sicer 12 pri pečeh, 30 v kamenolomu, 10 pa pri nakladanju. 2. Trboveljska premogokopna družba izdelava letno okrog 1450 vagonov apna. Delavcev ima 84. Uporablja premog, ki ga dobiva na licu mesta. 3. Weinbergerjevi nasledniki imajo apnenico, na kateri izdelujejo letno 120 vagonov apna. 4. Ivan Taufer ima apnenico z letno produkcijo 130 vagonov. 5. W. Mihelič ima apnenico, ki je v stanju izdelati okrog 100 vagonov letne produkcije.

V Ljubljani ima A. Vodnik poljsko apnenico, ki je v stanju izdelati okrog 100 vagonov apna letno, sedaj pa izdelava 50 vagonov. Zaposluje do 10 delavcev.

V Vidmu - Dobropolje se nahaja apnenica Ivana Steh-a z 1 visoko pečjo in tremi poljski pečmi. Ima 35

do 50 delavcev. Izdela letno okrog 300 vagonov blaga.

Poleg naštetih obratuje in izdelava tovarena kemičnih izdelkov v Hrašniku letno 250 vagonov. Tovarna cementa v Zidanem mostu 230 vagonov ter posamezne majhne apnenice okrog Kamnika in v Savinjski dolini.

Iz Slovenije se je apno izvažalo v Italijo, na Hrvaško, v Beograd, Banat in Bačko. Temu izvozu delajo težkoče drage tovarnine in dolgotrajen prevoz.

Leta 1920 se je uvozilo skupno 65.812 kg apna za 41.833 Din in navadnega kamna, med katerim tvori apnenec glavni del, 1.090.534 kg za 102.654 Din. Po teh podatkih smo mi v stanju kriti potrebo na apno za celo državo in v nekaterih krajih celo izvažati.

Ker je uvoz surovega kamena prost, se bo najbrž apnenec za žganje apna v Bački in Banatu uvažal iz Madžarske in Rumunije, ako se ne olajša in poceni transport apnenice in apna v vagonih in brodih iz Slovenije, Bosne in Srbije. Produkcija apna je odvisna od nas, od uporabe in možnosti cenega transporta.

(Dalej sledi.)

Po našem morju.

Pod tem naslovom začnemo v prihodnji številki priobčevati potne zapiske, v katerih opisuje dvorni svetnik in šef oddelka ministrstva trgovine in industrije v Ljubljani g. dr. R. Marn utise, ki jih je dobil na potovanju, ki ga je priredilo »Društvo za promet stranaca u Zagrebu« meseca maja 1923 in ki je imelo predvsem namen, da zainteresira gospodarske kroge za važnost naše obale in za naravna bogastva Dalmacije, na kar posebej opozarjamo naše čitatelje.

TRBOVELJSKI PREM OG IN DRVA
ima stalno v zalogi vsako množino
Družba „ILIRIJA“, Ljubljana
Kralja Petra trg 8. Telefon št. 220.

LISTEK.

Gustav Freytag.

Dati - Imeti.

(Nadaljevanje.)

Pesledica tega večera je bila, da je Bernard nekoliko dni pozneje sedel celo v Finkovi sobi na blazini-stem stolcu; tudi se je že toliko ojunacil, da je poleg Antona tudi Finka povabil k sebi. »Ne bo nikake družbe«, je dostavil, »želel bi le, videti enkrat vaju oba v svoji sobi.«

Fink je sprejel.

Ta novica je spravila Ehrenthalovo rodbino v veliko vznemirjenje. Bernard je sam označil knjige prahu ter jih uredil; dogodilo se je tudi nekaj nezasišanega, da se je namreč pričel brigati za gospodinjstvo: »Čaj mora biti, večerja, vino, smodke tudi!«

»Naj te nič ne skrbi, Bernard,« ga je pomirila mati. »Ako je gospod pl. Fink tvoj gost, tedaj naj vidi, kaka je postrežba v naši hiši.«

Koliko je bilo dela, razmišljanja in pripravljanja ta dan pri Ehrenthalu! Napeto pričakovani večer se je končno približal.

Medpotoma pravi Anton Fink: »Zelo lepo je, da si se odločil, da greš z menoj. Bernarda bo to neizmerno veselilo.«

»Človek se mora včasih žrtvovati,« odvrne Fink. »Sicer pa je najlepša deklica v mestu že vredna, da se njej na ljubo odrečem za danes kaki drugi zabavi. Nedavno sem jo videl pri koncertu — prekrasno telo! In kake oči! Njen oče, stari skopuh, ni imel nikoli v roki dragulja, ki bi se tako blesketal.«

»Povabljeni sva k Bernardu!« ga rahlo očitajoče zavrne Anton.

»Sestro bova menda tudi imela priliko videti; ako ne pride sama, tedaj prisiliva Bernarda, da jo pripelje k nama.«

»Upam, da se ne bo prikazala,« vzdihne Anton.

Vrata so se odprla in skozi krasno razsvetljeno vežo sta prišla v Bernardovo sobo, ki je bila svečano ozaljšana. Po tleh je bila razgrnjena nova preproga, na mizi je stala velika cvetlična posoda in poleg nje priprave za čaj. In kako ljubezni gostitelj je bil Bernard! Čaj je kupal sam. V svoji nevednosti je prosil za svet Finka, naj mu pokaže, kako se pripravi, in poslušno se je ravnal po

njegovih navodilih. Končno je bil ves srečen, ko je Fink izjavil, da je čaj izvrsten. Nato so sedli skupaj in v najlepši slogi kramljali celo uro. Fink je bil v izvrstnem razpoloženju in Anton je na tihem prosil bogove, naj bi vsaj danes ne poslali sestre k njim.

Vendar točno ob devetih so se odprla vrata sosednje sobe in gospa Sidonija je majestetično korakala čez prag. Bernard je v zadregi predstavil oba prijatelja in hišna gospa ju je povabila v sosednjo sobo, kjer sta se nahajala že tudi gospod Ehrenthal in Rozalija. Fink je stopil k lepi deklici, jo nazval milostljiva gospodična in ji pripovedoval, da obnavlja le staro znanstvo, ker jo je itak že videl v akademiji. Vsedel se je k mizi med mater in hčer in kmalu je s svojim govorjenjem očaral obe. Govoril je o najnavadnejših stvareh, vendar tako zanimivo, da so ga vsi z napetostjo poslušali. Napram materi je hvalil daljno rezidenco, češ, da je to mesto proti njej le kupček opeke, z Rozalijo se je zapletel v živahno zabavo o glasbi, za katero sicer ni bil preveč navdušen; obljubil ji je, da ji bo za prihodnjo konjsko dirko preskrbel dober prostor na

tribuni; pripovedoval ji je male zgodbi iz življenja boljših rodbin, in pri tem humoristično karikiral posamezne osebe. Končno je omenil neko kneginjo, ki je bila znana kot nenavadna krasotica; Fink ji je bil nekoč predstavljen in je ugotovil, da ji je gospodična Rozalija za las podobna, le nekoliko manjša je bila kneginja, in njena postava manj plemenita. — Nato je drzno občudoval draguljasto iglo na prsih gospe Sidonije in jo primerjal z dragoceno umetnino v nekem muzeju. Le za očeta Ehrenthala Fink ni imel besede. Po prvih pozdravih z Antonom je napravil trgovec nekoliko brezuspešnih poizkusov, da bi začel s Finkom kak pogovor. Toda Fink se je toliko menil zanj, kot bi kos zrak sedelo na gospodarjevem stolu. Vendar ni bil nevljuden, in vsakemu se je zdelo, da mora tako biti. Ehrenthal sam se je ponižno vživel v skromno vlogo, v katero je bil obsojen, in se je maščeval na ta način, da je povzli čelga fazana.

Mati je potožila Finku, da ni Bernarda nikamor mogoče spravili in da neprestano sedi v sobi.

»On je aristokrat,« dobrovoljno odvrne Fink. »Zanj ni dobra vsaka

III. Ljubljanski velesejm

od 1. do 10. septembra 1923.

Smoireno delo velesejske uprave jamči, da si bo velesejm na svojem renomeju letos še veliko več pridobil kot do sedaj in bo oslala ta institucija kot trajno tolišče in zavetišče jugoslovanske industrije, obrti in trgovine.

Ljubljanski velesejm, najmoderneje organiziran, se ne sme zamenjati z navadno razstavo obrtnih in trgovskih izdelkov, katere forma je že pred vojno zastarela, marveč je to zbirališče žive trgovine, nekaka blagovna borza.

Časi so danes preresni, da bi se pridobitveni krogi podajali na zabavna potovanja, marveč vsak si skuša danes najlažje in najceneje pot ugledati naprej — k napredku.

Smoirena in reelna reklama in propaganda Ljubljanskega velesejma je zadosten porok, da bo na letošnji prireditvi homogeno zastopano ponudba in povpraševanje. To pa je mogoče, kol že rečeno, samo z reelno propagando, ker nereelno, kol razmetavanje z nadnaravno visokimi številkami, vsak resen trgovec takoj spozna in si bo tudi tozadevno ustvaril mnenje o doletni prireditvi. Znano je namreč, da si je uničilo več sličnih prireditev svoj začetni renome ravno z nesmoireno reklamo, s katero so pričela nekatera toka podelja še predno je bila izvršena notranja organizacija in še predno so bili dani vsi predpogoji za uspeh. Organizirati tako prireditve ni ravno težko, organizirati jo z uspehom je umetnost. Nepravilna kričeča reklama uniči takoj ves ugled in onemogoči vsak uspeh take prireditve, če se izkaže, da je bila preširana, da podatki niso odgovarjali resnici. Velesejm in razstava mora biti meslo najsolidnejše konkurence in kol že rečeno zamorejo obiskovalci, ki imajo količkaj strokovnega znanja, to lahko v razmeroma kratkem času prekontrolirali, večinoma že pred otvoritvijo in potem seveda negativni uspeh, kol se ga je že videlo na tu- in inozemskih enakih prireditvah ali razstavah.

Ljubljanski velesejm se bo svojega starega načela trdno držal naprej in ne bo izostal uspeh, kateri bo sigurno presedel oba dosedanja in pokazal industrijo, obrt in trgovino naše mlade države vsem obiskovalcem, da se razvije z velikanskimi koraki in kmalu ne bo treba več blaga uvažati iz inozemstva, marveč ga bomo mi prodajali našim sosedom. Ne bo potreba več izvažati surovin iz naše bogate države, obdelali jih bomo sami ter izvažali samo fabrikate in kvečjemu polfabrikate, ves zaslugek in dobiček pa, s katerim se danes maslijo na naših surovinah naši sosede, bo ostal doma.

III. Ljubljanski velesejm, to največjo manifestacijo naše narodno-gospodarske misli, otvori Nj. Veličanstvo Kralj Aleksander I. dne 1. septembra t. l. dopoldne.

poljubna družba. Gospodje učenjaki imajo vsi to posebnost. Najbolj sem svojemu Stvarniku hvaležen za to, ker me je napravil preprostega, skromnega moža, čigar glava ni dovolj močna, da bi prenašala velike učenosti. Nam navadnim ljudem je najlažje, da obračunamo s tem svetom. Kdor pa je upravičen staviti velike zahteve, bodisi vsled svojega znanja, bodisi vsled svoje lepote — pri teh besedah se je s prepričevalno kretno obrnil proti domači hčerki — »tak ne najde kmalu tega, kar zahteva, dočim smo mi drugi popolnoma prepričani, da je življenje na svetu krasno. — Za Boga, to je izvrstno vino! Odkod je? Nisem še imel časti, da bi se bil z njim osebno seznanil.«

»Ogrsko vino je,« zakličče oče Ehrenthal čez mizo. »Petdeset let je ležalo v kleti.«

»Ali poznate to vino gospod Bernard?« vpraša Fink, kol bi očetovih besed sploh ne bil slišal.

»Se malo razumem na vina,« odgovori Bernard.

»Škoda,« pravi Fink, »kdor je tak častilec pesnikov, kol vi, bi moral tudi na svojo vinsko klet nekoliko gledati.« (Dalje sledi.)

POROČILO URADA LJUBLJANSKEGA VELESEJMA.

Urad Ljubljanskega velesejma sporoča vsem interesentom, da je ves razstavni prostor III. Ljubljanskega velesejma (1. — 10. septembra 1923) do zadnjega kotička zaseden in že porazdeljen. Zato se na nadaljne prijave nikakor več ne bo moglo ozirati.

Vsem tvrdkam, ki jim je bil razstavni prostor dodeljen, so se le dni razposlali situacijski načrti njihovih prostorov z legitimacijami, reklamnim materialom, in potrebnimi navodili. Vsi razstavljalci morejo od 15. t. m. naprej s svojimi prostori razpolagati. Čim prej bo kdo začel s pripravami, tem manjše režijske stroške bo imel, ker se bo v zadnjih dneh nagromadilo toliko dela, da ga bo mogoče zmagati le z nadurami, kar pride seveda mnogo dražje.

Litografično črnilo THE REX CO., LJUBLJANA.

Izvoz in uvoz.

Izvoz tobaka. Uprava državnih monopolov računa, da bo znašala vrednost letos izvoženega tobaka okrog 6 milijonov dinarjev.

Trgovina.

Cene za papir v Nemčiji. V eni zadnjih naredb glede maksimiranja cen za papir za časopise se je določila sledeča maksimalna cena: Papir v rolah 874.000 mark; formalni papir 874 tisoč 250 mark za 100 kg franko postaja prejemnika.

Industrija.

Nova zvonolivarna v Mariboru. Družba, obstoječa iz Nasimbenija, Zoracija in Greisinga, bo svojo novo zvonolivarno v Mariboru kmalu dogradila in bo s poslovanjem pričela že prihodnji mesec.

Denarstvo.

Sprejemanje avstro-ogrškega železnega drobiža. Avstro-ogrski železni drobiž po 20 vinarjev je še vedno veljaven, a ker se ta drobiž utihotaplja iz Avstrije in Madžarske v našo državo, ga pošte ob naši severni meji ne smejo sprejemati. Ta prepoved velja za pošte v Prekmurju in za pošte Kranjska gora, Jezerko, Mežica, Prevalje, Črna pri Prevaljah, Libeliče, Dravograd, Meža, Muša, Marnberk, Brezno, Selnica ob Dravi, Sent Ilj, Zgornja Sv. Kungota, Marija Snežna, Apače in Gornja Radgona. Vse druge pošte pa morajo ta drobiž do preklica sprejemati.

Padec francoskega franka — posledica angleškega pritiska. Listi poročajo iz New-Yorka, da ne opravičuje trgovinski položaj nikakor naglega padca francoskega franka, ki je na newyorškem trgu dosegel te dni najnižjo kvotacijo po vojni. Na splošno se smatra, da se mora ta sprememba pripisati edino angleškemu pritisku. To se zdi tembolj verjetno, ker je edino belgijski frank sledil navadi francoskega franka, medtem ko ni bila lira dotaknjena.

Carina.

Nemški carinski agio. V času od 15. do 17. avgusta znaša carinski agio v Nemčiji 52,579.000% v zlatu.

Davki.

Reorganizacija generalne direkcije posrednih davkov. Minister za finance je na podlagi zakonitega pooblaščenja podpisal odločbo, da se v generalni direkciji posrednih davkov izvrši nova organizacija oddelkov in odsekov. Po tej novi organizaciji bodo namesto dosedanjih 4 oddelkov samo 3 oddelki in sicer: splošni, trošarinski in pristojbinski. Namesto 10 odsekov jih bo samo 5. Zaradi tega se bo reduciralo dve načelniški mestli, tri mesta šefov odsekov in še nekaj nižjega osebja.

Trošarinska naklada v Ljubljani. Za pobiranje trošarinske naklade v Ljubljani sestavlja ravnateljstvo mesnega dohodarstvenega urada v Ljubljani pravilnik, ki naj uredi medsebojne pravice in dolžnosti mestne občine in davkoplačevalcev glede načina pobiranja in kontrole. Ravnateljstvo je poklicalo dne 9. t. m. na posvetovanje zastopnike

interesentov o tem, kako naj se uredi pobiranje in način kontrole. Posvetovanja so se med drugimi udeležili tudi gg. Jelačin ml., Jelačin st., And. Šarabon in Zebal. Zastopnik mestne občine je pokazal resno voljo, da v okvirju možnosti ugodi upravičenim zahtevam trgovine. Zdi se nam pa kljub temu, da bi se dalo način kontrole v primerih, v katerih gre za povračilo trošarinske naklade za blago, uvoženo iz območja mesne občine, še veliko bolj poenostaviti, ne da bi se izpostavljalo mestno občino škodi ali da bi se moglo zlorabljati kontrolne predpise. — Dokler se pravilnik ne uveljavi, bi bilo v interesu posameznikov, ki prodajajo trošarinske predmete izven območja mestne občine, da se sporazumejo z ravnateljstvom mesnega dohodarstvenega urada, na kak način se jim naj omogoči, da bodo trošarinsko naklado plačevali v resnici le od trošarinskih predmetov, ki se konzumirajo v mestu.

Promet.

Železniške ugodnosti za Ljubljanski velesejm. Za udeležnike tretjega velesejma v Ljubljani, ki se bo vršil od 1. do 10. septembra t. l., je prometni minister odobril nastopne olajšave po državnih železnicah: Vsi posetniki velesejma imajo polovično vožnjo po državni železnici. Za prevoz blaga na razstavo v Ljubljano in nazaj imajo udeleženci 50% popusta od normalne tarife.

Zvišanje poštnih pristojbin v Nemčiji. Prometni svet nemškega poštnega ministrstva je sklenil, da se obstoječe poštnice in brzojavne pristojbine zvišajo petkratno z veljavnostjo od 1. septembra dalje.

Promet v italijanskih pomorskih lukah. Promet v luki Genova je dosegel v prvi polovici leta 1923 2.94 milijonov ton. V razmerju s prošlim letom je promet v tej dobi porasel za 0.71 milijonov ton.

Hmelj.

XVII. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov doma in drugod. Za t. e. c. Č. S. R. dne 28. avgusta 1923. Pred par dnevi je zopet malo oživela hmeljska kupčija ter se je plačevalo za srednje dobro blago od 2200 do 2300 čk za 50 kg; sedaj je pa postalo bolj mirno in so cene le bolj nominalne. Za navedene cene bi se dobivalo blago boljše kakovosti. Hmelj iz leta 1921 se je na kmelih kupil tudi pod 1700 čk za 50 kg. — Zadnji teden je bilo vreme nestanovitno. Večkratni dež je pospeševal prehod cvetja v kobule, vendar ga je premalo. V zdravih nasadih je prehod cvetja v kobule viden, medtem ko se okuženi nasadi s svojimi kratkimi in zelenimi poganjki ne pripravljajo na cvet. V obče se forej lahko reče, da se slanje ni izboljšalo. Vreme je sedaj podnevi vroče, večkrat viharno, noči so pa občutljivo hladne, kar slabo vpliva na hitri prehod cvetja v kobule. Mirno se lahko trdi, da bo letošnja množina komaj 1/3 ali slaba 1/4 lanske — forej 35.000 do 40.000 stofov po 50 kg. Minulo leto smo pridelali v žateškem okolišu 84.000 stofov po 50 kg. Obiranje se bo pričelo še le po 25. t. m. ali pa še le s 1. septembrom.

Trgovski register.

Vpisali sta se nastopni firmi: 779. Sedež: Kočevje. Besedilo firme: Nakupovalna družba z omejeno zavezo. 780. Sedež: Murska Sobota. Besedilo firme: Eugen in Arnold Heimer, trgovina z mešanim blagom v Murski Soboti.

Dobava, prodaja.

Dobava drv. Dne 25. avgusta t. l. se bo vršila pri intendanturi III. pomorske obalske komande v Tivlu (Boka Kotorska) druga ofertalna licitacija glede dobave 6000 m³ drv. Pogoji za to dobavo so interesentom pri imenovani intendanturi na vpogled.

Dobava grafitnih rinčic in rinčic iz kavčuka. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 5. septembra 1923 pismena licitacija za dobavo 40.000 komadov raznih grafitnih rinčic in rinčic iz kavčuka.

Oddaja postavljanja peči za pečenje kruha. Dne 21. avgusta t. l. se bo vršila pri intendanturi Savske divizijske oblasti v Zagrebu, Gajeva ulica 30 a druga ofertalna licitacija glede oddaje postav-

ljanja dveh modernih parnih stabilnih peči ali dveh zidanih modernih peči za pečenje kruha.

Pogoji in natančnejši podatki o gornjih dobavah in prodajah so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Razno.

Naša država prevzame južno železnico dne 1. oktobra. Na seji upravnega sveta južne železnice je bilo tudi konstatirano, da je jugoslovanska vlada storila vse potrebno, da prevzame s 1. oktobrom proge Južne železnice v svojo državno režijo. Do 1. januarja 1923. mora biti od merodajnih in interesiranih držav akord odobren.

Vprašanje južne železnice. Upravni svet južne železnice je imel dne 9. t. m. plenarno sejo. Zastopnik beogradske vlade je bil pooblaščen izjaviti, da se na temelju sklepa ministrskega sveta potom kraljevega dekreta odobri v Rimu sklenjeni akord o južni železnici. Tudi Italija odobri ta akord potom kraljevega dekreta. Po poročilih iz Budimpešte, prične prihodnji teden narodna skupščina razpravo o južni železnici. Z gotovostjo je računati sprejem akorda od strani madžarske skupščine. Na intervencijo Italije pri dr. Pimmermanu je pričakovati, da se tudi izravnavajo gotove diference in da bo avstrijski parlament v kratkem sprejel akord.

Gozdarstvo v Sloveniji. — K članku, katerega smo priobčili v št. 82. in 83. pod naslovom »Gozdarstvo v Sloveniji«, moramo dodatno poročati, da je to študija našega odličnega strokovnjaka šumarskega višjega svetnika in šefa odseka za šum. politiko pokrajinske uprave Slovenije g. ing. Antona Sivica.

Odkritje petrolejskega vreca v naši državi. Po poročilih iz Beograda so 10 km od Beograda v Banatu odkrili petrolejski vrec. Posebna komisija je ugotovila kakovost petroleja.

Gospodarski polom Nemčije. Berlin kaže v gospodarskem oziru sliko popolnega kaosa. Vse trgovine, razun trgovin za živila in drože so popolnoma zaprte, pošlo je vse blago. Pred prodajalnami za živila stoje dolge vrste ljudi, ki čakajo noč in dan, da pridejo na vrsto za nakup najnujnejših potrebščin. Med ljudstvom vlada splošna nervoznost. Pred prodajalnami se odigravajo najžalostnejši prizori, kakor za časa najhujše siske med svetovno vojno. Vsi se boje, da bo v mestu nekega dne zmanjkalo živil. Kavarne in gostilne se polagoma zapirajo. Cene življenskim potrebščinam rapidno rastejo. Cene so dosegle fantastične številke. Vlada splošna stiska, celo nekateri banke so zaprle svoje poslovalnice, ker primanjkuje gotovine za izplačilo. Nesigurnost o usodi nemške marke leži nad prebivalstvom kakor mora. Banke že več ne vedo, po katerih kurzi naj izplačujejo tuje devize. Za dolar se pojavljajo različne svote. Včeraj je dolar beležil pet milijonov. Cene živilom

Pelin
Najboljše sredstvo
I. C. KOTAR, Ljubljana.

so neznosne. Za goveje meso zahtevajo 280-300.000 mark za funt (približno pol kg), za telečje 300-360.000, za faširano meso 310-360.000, za kollete 400-460.000. Cene mesu bodo skoraj dosegle ceno pol milijona mark. Svinjskega mesa ni na trgu. Za marmelado plačujejo 120-180.000 mark. Horendne so cene za mast in margarino. Cene inozemski masti so že prekoračile en milijon mark. Funt masla stane en milijon, cena margarinu 700.000 mark, goveji loj 650.000 mark, paradižniki 120 tisoč mark.

Tržna poročila.

Zagrebski žitni trg. Cene v dinarjih za 100 kg postavno baška, odnosno vojvodinska postaja notirajo: Pšenica (78-79 kg) 350-360, žolta koruza 275 do 285, ječmen za pivovarne 290-305, za krmo 270-280, oves 280-295, pšenična moka »0« 585-600, »2« 560-585, »4« 535-560, za krmo 170-200, drobni otrobi 150-155. — Tendencja mirna, mlačna.

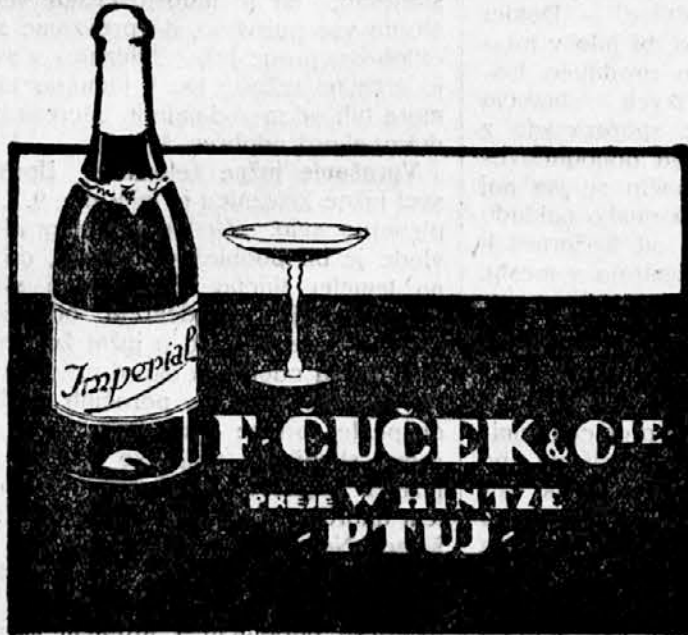
Beogradska blagovna borza 9. avgusta. Pšenica 78-79 kg, 2-3%, pari-

tef Beograd, dispozicija za 8 dni, ponudba 320, iskanje 312.50, kuruza franko obala Beograd, promptno, ponudba 302.50, fižol beli, rešetani za september, iskanje 330, otrobi po vzorcu, franko Beograd, promptno, ponudba 160. Tendencja neizpremenjena. Pšenica še dalje pada radi dobre želve.

Novosadska blagovna borza 9. avgusta. Na produkti borzi notirajo: Pšenica bačka, 79-80 kg, 2%, ponudba 350, bačka 79-80 kg, 2-3%, duplikat kasa 5 vagonov 356½ do 355, srbijanska, paritet Beograd, duplikat kasa, 78

do 79 kg, 2-3%, 5 vagonov 330, ječmer bački, 64-65 kg, 1 vagon 280, bački 65-66 kg, 4 vagon 285, pomladni 66 do 67 kg, ponudba 295, oves bački, 11 vagonov 285, bački duplikat kasa, 1 vagon 290, kuruza bačka 1 vagon 270, bačka duplikat kasa, 1 vagon 275, moka bačka »0« 1½ vagona 585-580, »2« ponudba 525, »6« ponudba 420. Tendencja mlačna.

Krušna cena na Dunaju. Po sklepu dunajskih pekarjev se bo cena kruha znižala prihodnji teden za 250 kron.

F. ČUČEK & CO.
PREJE W. HINTZE
PTUJ

Franc Erjavec

pri „ZLATI LOPATI“

trgovina z železnino in cementom

Ljubljana, Valvazorjev trg 7

preje Hammerschmidt (Mühlseisen) nasproti križanske cerkve.

Gradbeno podjetje

Ing. Dukić in drug

= Ljubljana =

Bohoričeva ulica 24

Na veliko in malo!

Priporočamo: galanterijo, nogavice, potrebščine za čevljarje, sedlarje, rince, podloge (belgier), nadalje potrebščine za krojače in šivilje, gube, sukanec, vezene, svilo, tehnične decimalne in balančne najceneje pri

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Ivan Jelačin

Ljubljana

Veletrgovina kolonijalne in špicerijske robe
Zaloga sveže pražene kave mletih dišav in rudninske vode

Točna in solidna posrežba!
Zahtevajte cenik!

Trgovski pomočnik

mešane stroke, agilen špicerist, 27 let, želi premeniti službo. Ore tudi za skladiščnika v večje trgovsko ali industr. podjetje. Nastop septembra. Cenj. ponudbe na upravo „Trgovskega lista“ pod šifro: „AGILEN“.

Stalne cene pod svetovno pariteto ob največji izbiri

nudi za vse vrste blaga

V.

mednarodni dunajski semenj (2.-8. sept. 1923)

Pojasnila daje

WIENER MESSE, WIEN VII.

ter častno zastopstvo v Ljubljani:

Avstrijski konzulat, Ljubljana, Turjaški trg 4

Železo, traverze, pločevino, betonsko železo, jeklo, vsake vrste železniški material za poljske in industrijske železnice nudi po najnižjih cenah na debelo

Fran Hočevar

Ljubljana, Miklošičeva cesta 36

Zastopnik „Ferrosaal“ d. d. Zagreb

Vse vrste kleparska, kotlarska in vodovodno-inštalacijska dela izvršuje najhitreje in solidno

PRODUKT. ZADRUGA KLEPARJEV, KOTLARJEV

v Ljubljani, Kolodvorska ulica šte. 18

„ADRIJA“

mednarodna transportna in komisijska družba z o. z.
Ljubljana, Dunajska cesta št. 31

Maribor Naslov za brzojavke: Adrijasped Jesenice
Telefon 721 Tekoči račun „Zadružna gospodarska banka“

Mednarodni transporti Carinsko posredništvo
Prevoz vsakovrsne robe Transportno osiguranje
Vskladičenje robe Zbirni promet na vse strani
Komisija Prekomorski transporti
Zastopstva in zveze v vseh večjih trgovskih centrih tu- in inozemstva

Portland-cement

v vsaki množini in po tovarniški ceni vedno v zalogi.

Trgovci dobijo primeren popust. Prodajni urad Portlantskega cementa:

A. Pečevnik, Ljubljana
Pisarna in skladišče Cesta na juž. železnico

AVTO

bencin, pnevmatika, olje, mast, vse popravila in vožnja. Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi Jugo-Avto, d. z. o. z. v Ljubljani.

KOLESA

NAJBOLJŠA NUDI

J. GOREC

LJUBLJANA

PALAČA LJ. KRED. BNK

Priporočamo:

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7

Najboljši živalni stroji v vseh opremah Gritzner, Kaiser, Adler za rodbinsko in obrtno rabo, istotam igle, olje ter vse posamezne dele za vse sisteme. Na veliko in malo!

Koledarje Tiskarna „Merkur“
Cenike Izvršuje !! v Ljubljani !!
Okrožnice

TONEJC & ROZMAN, MARIBOR.

Tomaževa žlindra, kalijeva sol, kajnit, koks za kovače ter livarne, bencin in ameriški petrolej vedno v zalogi.
Čilski soliter,
žveplo in modra galica.

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

Šelenburgova ulica šte. 1.

(PREJ SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA)

KAPITAL in REZERVA Din 17,500,000—

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzojavi: Trgovska

Telefoni: 139, 146, 458

PODRUŽNICE:

Maribor, Novo mesto
Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

EKSPozITURE

Konjice
Meža-Dravograd
Ljubljana (menjalnica v Kolodvorski ulici)